

PODPROGRAM ZAMERANÝ NA POSKYTNUTIE ODBORNEJ POMOCI ZAMERANEJ NA UĽAHČENIE ZABEZPEČOVANIA NÁHRADNÉHO RODINNÉHO PROSTREDIA - § 73 ods. 6 písm. d) vykonávanie opatrení podľa § 44a ods. 1	
Cieľ	Uľahčenie zabezpečenia náhradného rodinného prostredia pre dieťa
Cieľová skupina	<ul style="list-style-type: none"> • fyzické osoby, ktorým bolo zverené dieťa do náhradnej rodinnej starostlivosti • deti, ktoré boli umiestnené do náhradnej rodinnej starostlivosti • mladí dospelí umiestnení v NRS alebo pred dovŕšením dospelosti • fyzické osoby žijúce v spoločnosti domácnosti náhradnej rodiny (blízke osoby náhradnej rodiny)
Metódy práce	<ul style="list-style-type: none"> • Zber anamnézy a analýza príčin • Posúdenie aktuálnej situácie – diagnostické metódy sociálnej práce (genogram, ekomapa, pozorovanie, anamnestický rozhovor), psychologické diagnostické metódy (pozorovanie, štandardizované dotazníky, hodnotiace škály, projektívne metódy a techniky) • Tvorba plánu vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou – súčasťou je aj plán rozvoja rodiny • Metódy individuálneho, párového, rodinného a skupinového sociálneho poradenstva (rozhovor, pozorovanie, analýza dokumentov, informácia, ventilácia, povzbudenie, interpretácia, konfrontácia, persúázia, metóda incidentu, klarifikácia, reflexia, podpora sebareflexie..) • Metódy individuálneho, párového, rodinného a skupinového psychologického poradenstva – poradenský rozhovor (empatia, kongruencia, autenticita), reflexia, ventilácia, abreakcia, spätná väzba, inštrukcia, verifikácia, korekcia, rolové hry, modelové situácie, nácvik zručnosti • Dištančné (telefonické a online) poradenstvo • Krízová intervencia • Informovanie a edukácia rodičov • Využívanie rôznych druhov vzdelávacích a informačných materiálov • Sprevádzanie • Terénna sociálna práca • Asistencia pri realizácii styku rodiča s dieťaťom v problematických prípadoch • Tvorba, sieťovanie funkčného tímu pre rodinu na realizáciu efektívnejšej pomoci rodine a riešeni situácie v rodine • Distribúcia • Rolové hry, praktický nácvik zručností, modelové situácie • Rozvoj rodičovských zručností • Stretnutie rodinného kruhu • Svojpomocné / podporné skupiny • Skupinové vzdelávanie – prednášky, semináre, zážitkové aktivity • Rovesnícke skupiny – skupinové, zážitkové aktivity pre deti
Špecifikácia podprogramu	<p>Pri práci s touto cieľovou skupinou je potrebné zohľadňovať špecifiká NOS. V NOS náhradní rodičia neprechádzajú prípravou, najčastejšie sú to starí rodičia detí, títo náhradní rodičia majú už vytvorený vzťah k deťom, ktoré prijímajú, ale často sa pri tejto forme náhradnej rodinnej starostlivosti objavujú problémy pri výchove a starostlivosti (napr. veľký vekový rozdiel medzi deťmi a náhradnými rodičmi, starí rodičia nevedia nastaviť hranice pri výchove, fyzicky nevládzu pri výchove a starostlivosti, ich finančná situácia je nedostatočná, nemajú vysporiadané vzťahy voči svojim deťom,</p>

	<p>čo sa môže prenášať do vzťahu k vnúčatám, ...). Preto realizácia programu pre PS a NOS je odlišný.</p> <p>Rovnako tak je potrebné zohľadňovať špecifiká výchovy detí v NRS. Nie vždy sa dajú postupy, ktoré fungujú u detí vyrastajúcich vo svojich rodinách aplikovať aj na deti vyrastajúce v náhradných rodinách.</p> <p>Práca s rodinou sa líši aj podľa toho v akej fáze sa NRS nachádza, rozoznávame 3 fázy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - umiestnenie dieťaťa a adaptácia na zmenu (cca. 6 mesiacov od umiestnenia dieťaťa) - trvanie NRS - príprava na ukončenie NRS z dôvodu dospelosti (dieťa dovŕšilo 17 rokov)
Forma práce	Ambulantná / terénna (viď písmeno b) programu CDR)
Modul 1: POSKYTNUTIE SOCIÁLNEHO A INÉHO ODBORNÉHO PORADENSTVA §44a ods.1 písm. a)	
Cieľ	<p>Prostredníctvom poskytnutia sociálneho, psychologického poradenstva a špeciálnopedagogického poradenstva (špeciálnopedagogické poradenstvo poskytujeme ambulantnou formou na pracovisku v Bratislave a terénnou formou v rámci Bratislavského kraja) pomôcť rodinám v náročných životných situáciách a uľahčiť tak výkon náhradnej rodinnej starostlivosti.</p> <p>Špecifické ciele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Diagnostikovať - komplexne posúdiť aktuálnu situáciu rodiny (silné stránky, potreby, riziká, zdroje a možnosti) • Predchádzať ukončeniu NRS • Vypracovať plán vykonávania opatrení ambulantnou formou alebo terénnou formou • Rozvíjať kompetencie rodičov pre zabezpečenie bezpečného prostredia a podmienok pre všestranný zdravý vývin dieťaťa • Rozvíjať komunikačné zručnosti v kontakte s biologickou rodinou dieťaťa • Na základe vyhodnotenia plánu formulovať odporúčania pre dieťa, náhradných rodičov a prípadnú ďalšiu prácu odborného tímu
Možné indikácie	<ul style="list-style-type: none"> • potreba pomoci a sprevádzania pri prijímaní dieťaťa a adaptácii na novú situáciu v rodine • potreba pomoci a sprevádzania v kontakte s biologickou rodinou dieťaťa • potreba naučiť sa rozumieť a akceptovať prežívanie zvereného dieťaťa • problémy v školskom prostredí • príprava na osamostatnenie sa mladého dospelého a na ukončenie NRS z dôvodu dovŕšenia dospelosti • všetky situácie, ktoré môžu mať negatívny dopad na dieťa a rozpad rodiny ako takej (ukončenie NRS)
Kontraindikácie	<ul style="list-style-type: none"> • pri preukázaní, ale aj vážnom podozrení zo zneužívania, týrania maloletého dieťaťa (CAN syndróm) • závažné psychiatrické diagnózy dospelých alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení
Realizácia podprogramu	<p>I. Diagnostika - analýza a komplexné posúdenie aktuálnej situácie rodiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - analýza situácie – zhrnutie všetkých relevantných informácií, a využitie metód sociálnej, psychologickéj diagnostiky (zber anamnézy, pozorovanie, rozhovor, štúdium dokumentov, dotazníky, hodnotiace škály, projektívne metódy a techniky)

	<ul style="list-style-type: none"> - <i>diagnostika zameraná na dieťa</i>: vývinovej úrovne (v oblasti rozumového, emocionálneho sociálneho a morálneho vývinu) a vývinových potrieb dieťaťa, vzťahov a rodinného systému, úrovne adaptácie, sebahodnoty dieťaťa - <i>diagnostika zameraná na náhradných rodičov</i>: rodičovské kompetencie na zabezpečenie optimálneho prostredia pre zdravý vývin dieťaťa - <i>diagnostika zameraná na rodinný systém a vzťahy (vrátane biologickej rodiny dieťaťa)</i> - identifikovanie silných stránok a rozvojových potrieb rodiny a jej členov <p>II. Vytvorenie plánu vykonávania opatrení</p> <ul style="list-style-type: none"> - dohoda o cieľoch a nastavenie postupnosti krokov k ich naplneniu <p>III. Realizácia stanoveného plánu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Poskytovanie sociálneho (odborného) poradenstva podľa potrieb rodiny a dohodnutého plánu - spolupráca s príslušnými inštitúciami, ktoré môžu byť nápomocné pri riešení situácie, oboznámenie ich plánom, získavanie ich do tímovej spolupráce - sprevádzanie pri osobnom styku dieťaťa s biologickými rodičmi - priebežné vyhodnocovanie plánu, spätná väzba (podľa dohody môže byť písomná – správa spolupráci) <p>IV. Ukončenie spolupráce</p> <p>Spolupráca je ukončená na základe dosiahnutia cieľa, zmeny potrieb rodiny, vzájomnej dohody o ukončení a odstúpením od dohody o spolupráci.</p> <p>O ukončení spolupráce je vypracovaná záverečná správa, ktorá obsahuje odporúčania pre ďalší rozvoj pre klientov, prípadne odborný tím.</p>
Časová dotácia	Predpokladáme 30 - 50 hodín práce s rodinou, časová dotácia je výsledkom dohody zúčastnených strán
Odborní pracovníci	Sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, psychológ, špeciálny pedagóg
<i>Odborník má právo robiť korekciu a kombinácie podprogramov podľa potrieb a možností klientov.</i>	
MODUL 2: VÝKON OPATRENÍ ZAMERANÝCH NA UĽAHČENIE RIEŠENIA VÝCHOVNÝCH PROBLÉMOV ALEBO RODINNÝCH PROBLÉMOV - §44a ods.1 písm.b) bod 1.	
Cieľ	<p>Pomoc pri riešení výchovných a rodinných problémov a predchádzať tak ukončeniu NRS</p> <p>Špecifické ciele:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Diagnostikovať - komplexne posúdiť aktuálnu situáciu rodiny (silné stránky, potreby, riziká, zdroje a možnosti)</i> • <i>Poskytnúť systematické, skupinové, modulové vzdelávanie pre dospelých</i> • <i>Poskytnúť systematickú skupinovú prácu pre deti</i> • <i>Budovať zdravú sebahodnotu detí</i> • <i>Rozvíjať kompetencie rodičov pre zabezpečenie bezpečného prostredia a podmienok pre všestranný zdravý vývin dieťaťa</i> • <i>Na základe vyhodnotenia plánu formulovať odporúčania pre dieťa, náhradných rodičov a prípadnú ďalšiu prácu odborného tímu</i>
Možné indikácie	<ul style="list-style-type: none"> • problematické správanie sa dieťaťa • konflikty v rodine • partnerské problémy • problémy s komunikáciou • iné problémy, ktoré ohrozujú všestranný vývin dieťaťa • iné problémy, ktoré by mohli mať za následok ukončenie NRS

Kontraindikácie	<ul style="list-style-type: none"> • pri preukázaní, ale aj vážnom podozrení zo zneužívania, týrania maloletého dieťaťa (CAN syndróm) • závažné psychiatrické diagnózy dospelých alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení
Realizácia podprogramu	<p>I. Diagnostika - analýza a komplexné posúdenie aktuálnej situácie rodiny</p> <ul style="list-style-type: none"> - analýza situácie – zhrnutie všetkých relevantných informácií, a využitie metód sociálnej a psychologickéj diagnostiky (zber anamnézy, pozorovanie, rozhovor, štúdium dokumentov, dotazníky, hodnotiace škály, projektívne metódy a techniky) - <i>diagnostika zameraná na dieťa</i>: vývinovej úrovne (v oblasti rozumového, emocionálneho sociálneho a morálneho vývinu) a vývinových potrieb dieťaťa, vzťahov a rodinného systému, úrovne adaptácie, sebahodnoty dieťaťa - <i>diagnostika zameraná na náhradných rodičov</i>: rodičovské kompetencie na zabezpečenie optimálneho prostredia pre zdravý vývin dieťaťa - <i>diagnostika zameraná na rodinný systém a vzťahy (vrátane biologickej rodiny dieťaťa)</i> - identifikovanie silných stránok a rozvojových potrieb rodiny a jej členov - realizácia Stretnutia rodinného kruhu/prípadovej konferencie s cieľom zmapovania potenciálu náhradnej rodiny <p>II. Vytvorenie plánu vykonávania opatrení</p> <ul style="list-style-type: none"> - dohoda o cieľoch a nastavenie postupnosti krokov k ich naplneniu <p>III. Realizácia stanoveného plánu</p> <ul style="list-style-type: none"> - plnenie úloh, vyplývajúcich z vytvoreného plánu (poradenstvo, sprevádzanie, sieťovanie, restoratívne konferencie, iné vyššie popísané metódy) - rovesnícke skupiny - modulové vzdelávanie dospelých - priebežné vyhodnocovanie plánu, spätná väzba (podľa dohody môže byť písomná – správa spolupráci) <p>IV. Ukončenie spolupráce</p> <p>Spolupráca je ukončená na základe dosiahnutia cieľa, zmeny potrieb rodiny, vzájomnej dohody o ukončení a odstúpením od dohody o spolupráci.</p> <p>O ukončení spolupráce je vypracovaná záverečná správa, ktorá obsahuje odporúčania pre ďalší rozvoj pre klientov, prípadne odborný tím.</p>
Časová dotácia	Predpokladáme 40 – 60 hodín práce s rodinou, časová dotácia je výsledkom dohody zúčastnených strán
Odborní pracovníci	Sociálny pracovník, asistent sociálnej práce, psychológ
<i>Odborník má právo robiť korekciu a kombinácie podprogramov podľa potrieb a možností klientov.</i>	
MODUL 3: VYKONANIE OPATRENÍ PRI UPLATŇOVANÍ ZÁKONNÝCH NÁROKOV DIEŤAŤA §44a ods.1 písm.b) bod 2.	
Cieľ	Pomoc pri uplatňovaní zákonných nárokov dieťaťa.
Možné indikácie	<ul style="list-style-type: none"> - potreba sprevádzania pri komunikácii s inštitúciami - potreba sprehľadniť a využiť dostupné zákonné formy pomoci a podpory (aj podpora zo strany n.o.) - potreba pomoci a sprevádzania pri kontakte s biologickými rodičmi/rodinou

Kontraindikácie	<ul style="list-style-type: none"> • pri preukázaní, ale aj vážnom podozrení zo zneužívania, týrania maloletého dieťaťa (CAN syndróm) • závažné psychiatrické diagnózy dospelých alebo dieťaťa vyžadujúce v danom čase intenzívnu zdravotnú starostlivosť alebo dlhodobú ústavnú liečbu v zdravotníckom zariadení
Realizácia podprogramu	<ul style="list-style-type: none"> - poskytovanie základného poradenstva - poskytovanie sociálneho poradenstva - sprevádzanie - distribúcia a sprostredkovanie odbornej pomoci - pomoc pri vybavovaní zákonných dávok a foriem pomoci - organizácia skupinových stretnutí zameraných na podporu rodičovských zručností - poradenstvo a sprevádzanie pri kontaktovaní sa s biologickou rodinou
Časová dotácia	Predpokladáme 20 – 30 hodín práce s rodinou, časová dotácia je výsledkom dohody zúčastnených strán
Odborní pracovníci	Sociálny pracovník, asistent sociálnej práce
<i>Odborník má právo robiť korekciu podľa potrieb a možností klientov.</i>	